

Pytania przykładowe do kolokwium Teoria wymiany międzynarodowej

1. Załóżmy, że spełnione są założenia modelu H-O dla małego kraju o otwartej gospodarce. Produkcja jednostki masła wymaga 2 jednostek kapitału i 5 jednostek pracy, zaś produkcja jednostki piwa wymaga 3 jednostek kapitału i 9 jednostek pracy. Kraj dysponuje 100 jednostkami pracy i 100 jednostkami kapitału, zaś zagranica posiada 200 jednostek pracy i 500 jednostek kapitału i dysponuje taką samą technologią. Na tej podstawie można wnioskować, że:

- (a) Produkcja masła jest względnie pracointensywna.
- (b) Zgodnie z teorią H-O należy oczekiwać, że kraj będzie eksportował masło, a importował piwo.
- (c) Jeśli w kraju tym zwiększy się zasób pracy, wzrośnie produkcja obu dóbr, ale masła bardziej.

2. Nakłady jednostkowe pracy na produkcję dobra „C” i „W” kształtują się w kraju i zagranicą (oznaczoną *) następująco:

$a_{lc} = 6$	$a_{lc}^* = 12$
$a_{lw} = 8$	$a_{lw}^* = 12$

Z powyższego, w świetle teorii Smitha i Ricardo, wynika że:

- (a) Kraj ma przewagę bezwzględną w produkcji obu dóbr, zaś przewagę względną w produkcji dobra W.
- (b) Relacja płac (w_c/w_w) w kraju w warunkach autarkii wynosi 1.
- (c) Relacja cen na świecie (P_C/P_W)^{TOT}, zwana terms of trade (TOT), umożliwiająca wymianę między tymi dwoma krajami mieści się w przedziale $1 \leq TOT \leq 1.25$.

3. Model H-O z dwoma krajami, dwoma dobrami i dwoma czynnikami produkcji:

- (a) zakłada, że techniki produkcji każdego dóbr są identyczne w obu krajach,
- (b) zakłada, że względna czynnikiintensywność dóbr nie może się odwrócić, chyba że kraje nie różnią się istotnie strukturą wyposażenia w czynniki produkcji,
- (c) pełna specjalizacja nie jest możliwa przy zachowaniu założenia o pełnym wykorzystaniu czynników produkcji.

4. Dla potrzeb tego pytania wprowadzamy następujące oznaczenia i zakładamy, że spełnione są wszystkie standardowe założenia modelu H-O. Produkcja dobra M jest kapitało-intensywna, zaś dobra F praco-intensywna; P_F : cena dobra praco-intensywnego; P_M : cena dobra kapitało-intensywnego; K: zasób kapitału, L: zasób siły roboczej; w: cena siły roboczej: (średnia płaca); r: cena (wynajęcia) kapitału; $\hat{\cdot}$: oznacza przyrost względny, tzn.: $\hat{x} = dx/x$.

- (a) Wzrost zasobów kapitału (K) przy niezmiennym zasobie siły roboczej (L) wywoła następujące skutki w długim okresie: $\hat{F} > \hat{K} > \hat{L} > \hat{M}$.
- (b) Jeżeli nastąpi wzrost ceny dobra M przy niezmiennym cenie dobra F, to wywoła to następujące skutki w długim okresie: $\hat{r} > \hat{P}_M > \hat{P}_F > \hat{w}$.
- (c) Wprowadzenie subwencji do eksportu dobra F spowoduje, że wzrosną realne wynagrodzenia właścicieli pracy.

5. Analizujemy model Krugmana *Increasing Returns, Monopolistic Competition and International Trade*, opisany w rozdziale szóstym podręcznika. Załóżmy, że spełnione są wszystkie założenia tego modelu. Jeżeli wiemy, że przed podjęciem handlu w kraju A działały 3 firmy, zaś w kraju B – 4 firmy, to:

- (a) kraj B jest na pewno większy (w kategoriach wielkości rynku zbytu) od kraju A,
- (b) możemy się spodziewać, że po liberalizacji handlu na nowym wspólnym rynku będzie działać 7 firm, ale ich łączna wielkość produkcji wzrośnie,
- (c) możemy się spodziewać, że po liberalizacji handlu użyteczność konsumentów wzrośnie, m.in. dlatego, iż spadnie cena dóbr.

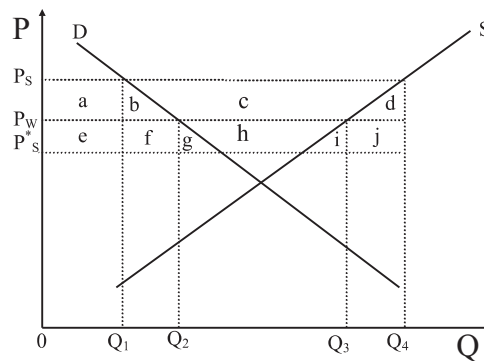
6. W modelu Ricardo:

- (a) Korzyści z wymiany wiążą się z przejściem do pełnej specjalizacji produkcji.
- (b) Kraj w pełni specjalizuje się w produkcji jakiegoś dobra, jeśli jego cena względna jest wyższa od kosztu alternatywnej produkcji tego dobra w tym kraju.
- (c) Zakładamy, że praca jest doskonale mobilna między sektorami i między krajami.

7. W modelu Brandera-Krugmana:

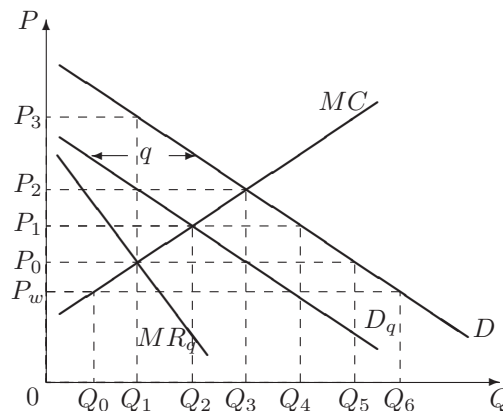
- (a) handel międzynarodowy jest skutkiem różnic w cenach dóbr między krajami,
- (b) oba kraje produkują identyczne dobro,
- (c) dobrobyt społeczny w warunkach handlu jest zawsze większy niż w warunkach autarkii.

8. Rysunek poniżej przedstawia skutki stosowania subwencji eksportowej dla producenta w kraju dużym.

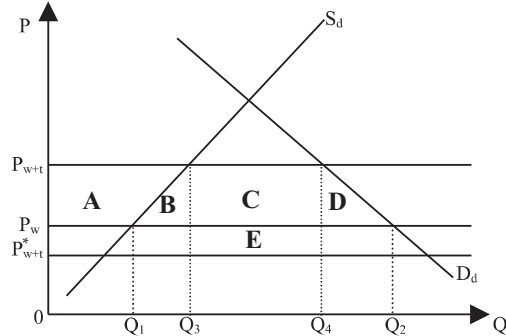
Przyjęto na nim następujące oznaczenia: D – popyt krajowy eksportera; S – podaż krajowa eksportera; P_w – cena światowa (importera); P_s – cena krajowa z subwencją kraju eksportera; P_s^* – cena światowa po wprowadzeniu subwencji przez kraj eksportera.

- (a) Zmiana renty konsumenta w kraju wynosi $a + b + e + f + g$.
 - (b) Wydatki budżetowe na sfinansowanie subwencji wynoszą $b + c + d + f + g + h + i + j$.
 - (c) Wprowadzenie subwencji eksportowej powoduje, że korzyści dobrobytowe odnoszą zagraniczni producenci.
9. Na poniższym rysunku przedstawiono skutki wprowadzenia kwoty importowej q na zmonopolizowanym rynku krajowym. P_w – cena światowa, q – wielkość kwoty importowej.

- (a) Specyficzne cło importowe zapewniające taki sam poziom importu, jak kwota wielkości q zaznaczona na rysunku, jest równe: $P_1 - P_w$.
- (b) Aby zapewnić maksymalną wielkość produkcji krajowej w tym sektorze, należy wprowadzić cło specyficzne, równe: $P_2 - P_w$.
- (c) W warunkach wolnego handlu konsumpcja wynosiłaby OQ_6 .

10. Rysunek poniżej przedstawia skutki wprowadzenia cła (t) w kraju dużym. Przyjęto tu następujące oznaczenia: D_d : krzywa krajowego popytu, S_d : krzywa krajowej podaży; P_w : wyjściowa (bez protekcjonizmu) cena światowa; P_{w+t}^* : nowa cena światowa po wprowadzeniu cła, P_{w+t} : nowa cena krajowa po wprowadzeniu cła.

- (a) Pole B reprezentuje ujemny efekt produkcyjny, związany z nieoptymalną alokacją zasobów rzadkich w tej gospodarce.
- (b) Kraj duży wprowadzający cło odnosi korzyści dobrobytowe netto z wprowadzenia cła wtedy, gdy poprawiają się jego *terms of trade*.
- (c) Gdyby kraj ten był krajem małym, wówczas nie wystąpiłby efekt zmiany *terms of trade* i optymalna taryfa celna byłaby równa 0.
11. Na podstawie analizy skutków poszczególnych instrumentów polityki handlowej, możemy powiedzieć, że:
- (a) Wprowadzenie cła importowego pogarsza *terms of trade* kraju małego.
- (b) Wprowadzenie subwencji eksportowej pogarsza *terms of trade* kraju dużego.
- (c) Wprowadzenie cła przez mały kraj może wywołać spadek produkcji krajowej, gdy występuje monopolistyczna struktura rynku.